

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 048403 14 Gž
Brčko, 15.07.2014. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Kovačević Maide, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja G.M. iz B., zastupanog po punomoćniku R.A., advokatu iz B., protiv tužene J.S. iz B., zastupane po punomoćniku V.J., advokatu iz B., radi utvrđenja vanbračne tekovine vps. 40.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 048403 12 P od 29.10.2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15.07.2014. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja G.M. iz B. se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 048403 12 P od 29.10.2013. godine, POTVRĐUJE u prvom stavu izreke.

Zahtjev tužene J.S. iz B. za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu SE ODBIJA.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, prvim stavom izreke, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se utvrdi da vanbračnu tekovinu tužitelja i tužene čine nekretnine označene kao k.č. br. ..., koje se sastoje od okućnice površine 246 m², stambene zgrade površine 83 m² i dvorišta površine 163 m², sve upisano u z.k. ul. br. ... k.o. B. 2, te da se utvrdi da tužitelju po osnovu sticanja u vanbračnoj zajednici sa tuženom J. S. pripada dio od 1/2 navedenih nekretnina.

Istom presudom, drugim stavom izreke, tužitelj je obavezan da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.500,00 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Navedenu presudu žalbom pobija tužitelj, kako proizlazi iz sadržaja žalbe u prvom stavu izreke, a zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti usvoji ili da se ista presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje a tužena obaveže da tužitelju nadoknadi parnične troškove i to troškove prvostepenog postupka prema priloženom troškovniku kao i troškove sastava žalbe u iznosu od 1.000,35 KM, te troškove takse na žalbu po odluci suda.

U odgovoru na žalbu tužitelja tužena je navela da su navodi žalbe odnosno žalbeni razlozi zbog kojih tužitelj pobija prvostepenu presudu neosnovani i predlaže da se žalba odbije kao neosnovana i tuženoj nadoknade troškovi sastava odgovora na žalbu u iznosu od 200,00 KM.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09 i 52/10), ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Zahtjev u ovom sporu, tužitelj je zasnovao na činjeničnim navodima da je sa tuženom 1994. godine zasnovao vanbračnu zajednicu, da su u vanbračnoj zajednici živjeli do juna mjeseca 2012. godine, da je tužitelj u vrijeme zasnivanja zajednice imao 60.000,00 KM u gotovini, da je u toku trajanja vanbračne zajednice kupljen plac u D.B. i sagrađena kuća dimenzija 10 x 8 m koja ima podrum, garažu, sprat i potkrovlje i u kojoj je završen stan na spratu i dvije prostorije u prizemlju, da je plac uknjižen na tuženu jer je imala pogodnosti kao izbjeglo lice (povrat poreza na kupljeni građevinski materijal i dr.), da je tužena dozvolila svojoj sestri da na placu takođe izgradi kuću a obzirom da je kupoprodajnu cijenu za plac platio tužitelj i da je on plaćao i materijal za gradnju kuće (iako su ugovor-računi glasili na tuženu) to je imovina koja se vodi na imenu tužene zajednička imovina stranaka pa traži da se u ovom sporu utvrdi da nekretnina označena kao k.č. ... upisana u z.k.ul. br. ... K.o. B. 2 (koja se sastoji od okućnice površine od 2456 m², stambene zgrade površine od 83 m² i dvorišta površine od 163 m²) predstavlja vanbračnu tekovinu stranaka sa dijelom tužitelja od 1/2 i da se u odgovarajućim evidencijama isti upiše kao suvlasnik sa tim dijelom.

Prvostepeni sud je prema obrazloženju pobijane presude, iz provedenih dokaza u postupku, utvrdio da su tužitelj i tužena u periodu od 1994. godine do 2012. godine bili u emotivnoj vezi tako što su se povremeno viđali, odlazili su zajedno na ljetovanje obzirom da je tužitelj bio u braku sa G.P. i kod toga da njihova emotivna veza nije predstavljala vanbračnu zajednicu u smislu odredbe člana 5. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine zaključio je da ni imovina eventualno stečena u toku trajanja njihove veze ne može predstavljati imovinu istih kao vanbračnih supružnika, odnosno ne može biti u

režimu zajedničke svojine parničnih stranaka kao njihovo suvlasništvo i da kod takvog stanja stvari sva eventualna ulaganja tužitelja u kupovinu placa i izgradnju kuće mogu biti predmetom zahtjeva obligaciono-pravne prirode a ne predmetom konkretnog zahtjeva, koji je upravljen na sticanje prava vlasništva na spornim nekretninama.

Tužitelj u žalbi kojom pobija prvostepenu presudu prije svega tvrdi da je donesena povredom odredaba parničnog postupka „koja se ogleda u tome što je prvostepeni sud propustio pravilno primijeniti odredbu člana 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine jer nije savjesno i brižljivo cijenio provedene dokaze, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi što je rezultiralo pogrešnim zaključkom da tužitelju ne pripada imovina koja je predmet njegovog stvarnopravnog zahtjeva“.

Ovaj sud nalazi da povreda postupka na koju tužitelj ukazuje ne stoji jer je prvostepeni sud provedene dokaze u postupku cijenio kako mu to nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je i zaključak da su stranke bile samo u emotivnoj vezi a ne u vanbračnoj zajednici zasnovao na ocjeni onih dokaza koje su u postupku stranke provele.

Kada obrazlaže žalbeni razlog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja tužitelj u žalbi navodi da brižljivom ocjenom izvedenih dokaza „proističe ključna činjenica a to je da je najveći dio ulaganja u predmetnu imovinu izvršio tužitelj, u svakom slučaju preko 50%, pa mu stoga pripada najmanje 1/2 nekretnina koje su predmet spora i da je ulaganje parničnih stranaka u sticanje predmetne imovine bilo zajedničko ulaganje“.

Kod zahtjeva tužitelja u ovom sporu, kojim traži utvrđenje da je na određenoj imovini stekao suvlasničko pravo jer je ista stečena u vanbračnoj zajednici stranaka, tužitelj je (obzirom na vrijeme kada je plac kupljen i kuća izgrađena) prema odredbama Porodičnog zakona („Službeni list SR BiH“, broj 21/79 i 44/89) prije svega morao u postupku dokazivati i dokazati da je u tom periodu postojala vanbračna zajednica stranaka koja je kao zajednica života vodila zajedničkom sticanju kod toga da su se tužitelj i tužena ponašali na isti ili sličan način kao bračni drugovi, odnosno da su pribavljajući konkretne nepokretne stvari imali namjeru nesumnjivo izraženom voljom da one budu njihovo suvlasništvo (da stvari budu zajedničke), obzirom da se saglasno navedenom pozitivnom propisu i u vanbračnoj zajednici zajednička imovina mogla sticati ako to odgovara nesumnjivo izraženoj volji učesnika a nadalje se, ukoliko se dokaže da jeste u pitanju takva vanbračna zajednica, utvrđuje udio u sticanju (u slučaju raskida vanbračne zajednice) i to srazmjerno doprinosu svakog vanbračnog druga.

Prvostepeni sud je, kako je navedeno, utvrdio činjenicu da je odnos tužitelja i tužene predstavljao samo emotivnu vezu i kada se utvrđenje ove činjenice žalbom tužitelja ne dovodi u pitanje, ukazivanje u žalbi na obim

ulaganja tužitelja, odnosno na njegov doprinos u sticanju konkretne imovine, u konačnici ne dovodi u pitanje odluku prvostepenog suda odnosno ocjenu da tužbeni zahtjev tužitelja u ovom sporu valja odbiti bez obzira što se sud pozvao na član 5. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (koji je stupio na snagu 03.08.2007. godine i primjenjuje se od 04.11.2007. godine).

Ovo stoga što član 14. Porodičnog zakona („Službeni list SR BiH“, broj 21/79 i 44/89) određuje vanbračnu zajednicu kao zajednicu života muškarca i žene (zajednica života podrazumijeva postojanje ekonomske zajednice, zasnovane radi zajedničkog sticanja imovine i da je takvog sticanja bilo), koja je izjednačena sa bračnom u pogledu imovinsko pravnih odnosa i član 278. istog zakona, propisuje da se imovina stečena u vanbračnoj zajednici, koja je trajala duže vrijeme, smatra zajedničkom imovinom (koje odredbe su bile na snazi u periodu za koji tužitelj tvrdi da su stranke živjele u vanbračnoj zajednici odnosno u periodu kada je plac kupljen i kuća sagrađena) a primjenom istih valja, sa naprijed navedenih razloga, donijeti istu odluku u pogledu zahtjeva tužitelja u ovom sporu, jer kada ne postoji zajednica života ne mogu se steći suvlasnička prava na konkretnoj imovini, pa tužitelju ostaje mogućnost isticanja obligaciono pravnog zahtjeva za eventualno izvršena ulaganja u kupovinu placa i izgradnju kuće, kako je to osnovano zaključio i prvostepeni sud.

Sa navedenog i kako prvostepena presuda u pobijanom dijelu nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je odlučiti kao u prvom stavu izreke ove presude na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ovaj sud je, u skladu sa odredbom člana 130. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučujući o žalbi koju je tužitelj izjavio protiv prvostepene presude odlučio i o zahtjevu tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu a zahtjev je odbio, odnosno odlučio kao u drugom stavu izreke ove presude, jer je našao da odgovor na žalbu, po svom sadržaju, nije bio potreban radi ostvarenja i zaštite prava tužene u ovom sporu.

Obzirom da tužitelj žalbom nije pobijao odluku prvostepenog suda sadržanu u drugom stavu izreke, prvostepena presuda u odluci o naknadi troškova postupka ostaje neizmijenjena.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević